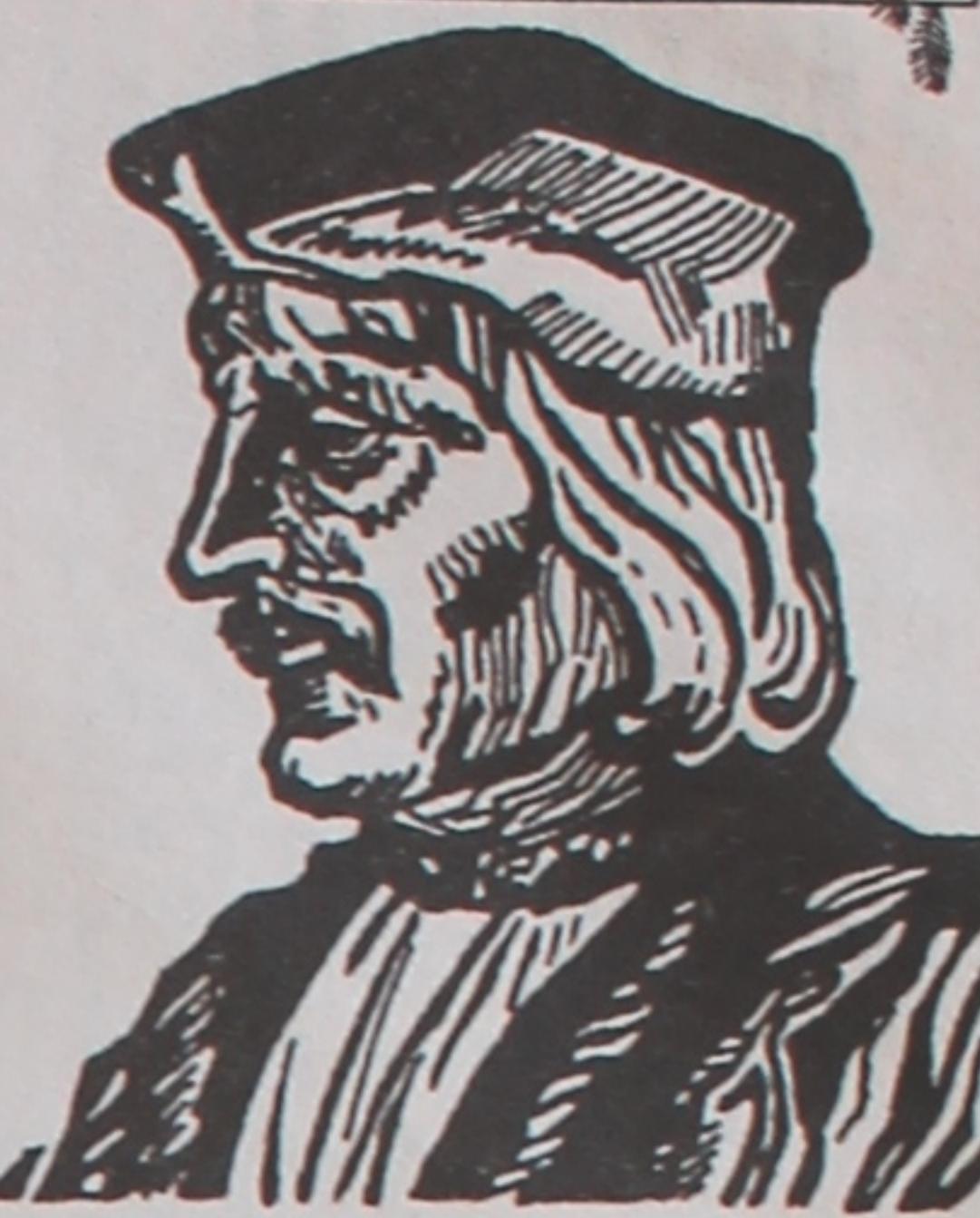


28-ГА СТУДЗЕНЯ - ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАЙ НАВУКІ
НА СВЯТА НАВУКОЎЦАУ У НАШЫМ УНІВЕРСІТЭЦЕ АДЗНАЧАЕЦ-
ЦА I 30-ГАДОВЫ ЮБІЛЕЙ НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧАГА СЕКТАРА

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ



ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

№ 2 (995)

ЧАЦВЕР, 25 студзеня 2001 г.

Газета заснавана ў верасні 1969 года

Выходзіць два разы ў месяц

Цена дагаворная

НА ПЕРАДАВЫХ ПАЗІШЫЯХ

Крыху больш чым за 70 гадоў свайго існавання ГДУ імя Ф.Скарыны стаў адной з вядучых ВНУ ў нацыянальнай сістэме адукацыі Рэспублікі Беларусь. З'яўляючыся класічным універсітэтам, ён праводзіць навуковыя даследаванні па шырокім спектры прыярытэтных напрамкаў развіція краіны.

У нас сфарміраваліся і паспяхова развіваюцца навуко-педагагічныя школы па актуальных накірунках даследавання. Сярод іх найбольш эффектыўнымі можна назваць такія, як шырока вядомая Гомельская школа алгебраістай; школы па оптыцы і акустыцы крышталю, фатоніцы і квантаўскай электроніцы; па стварэнню новых перспектыўных матэрыялаў; па фізіцы высокіх энергій і элементарных часціц; па камп'ютаметрыі і імітацыі наму мадэліраванню вылічальных сістэм; па фітацэналогіі лугавых экасістэм; па эканамічнай тэорыі і метадалогіі эканамічнай навукі; па беларускай лексікаграфіі; па духоўнай спадчыне Гомельскага Палесся; па проблемах маральнага выхавання навучэнцаў у агульнаадукацыйнай школе. У апошні час атрымліваюць інтэнсіўнае развіціе даследаванні па гісторыі края і экалогії.

Галоўнай задачай навуковай дзейнасці універсітэта з'яўляецца развіціе фундаментальнай навукі і ў гэтай сувязі для нас, перш за ёсё, важнымі з'яўляюцца контакты з Нацыянальнай акадэміяй навук. Зусім нядаўна мы заключылі з Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі генеральны дагавор аб творчым супрацоўніцтве, які ўвасобіў у сябе ідэю інтэграцыі фундаментальнай навукі і вышэйшай адукацыі. Дагавор прадугледжвае развіціе розных форм сумеснай дзейнасці, далучэнне студэнтаў да навуково-даследчага працэсу, выкарыстанне патэнцыялу работнікаў акадэміі ў выкладанні вучэбных дысцыплін, дзейнасць па выкарыстанню і ўмацаванню матэрыяльна-тэхнічнай базы навукі і навучальнага працэсу ў ГДУ, іншыя пытанні. У плане напаўнення генеральнага дагавора кафедры і факультэты заключылі двухбаковыя дамовы аб супрацоўніцтве з большасцю інстытутаў акадэміі. Цеснае ўзаемадзеянне з НАН Беларусі прайвілася па ўзделе універсітэта па фарміраванню дзяржаўных праграм фундаментальных дасле-

даванняў на будучую пяцігодку. Усяго вучонымі нашага ўніверсітэта прапанавана для уключэння каля 50 заданняў і 29 праграм.

У цяперашні час 15% аб'ёму навуково-даследчых работ прыпадае на выкананне дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм. За мінулыя 5 гадоў універсітэт прыняў удзел у выкананні 12 праграм.

Мы ўдзельнічаем у выкананні 2 заданняў рэгіянальнай навукова-тэхнічнай праграмы Гомельскай вобласці. Адно з іх – распрацоўка лазернага аперацыйнага мікраскопа для афтармалогіі – выконваецца разам з Цэнтрам мікрхірургіі вока, які ўзначальвае Ф.І.Бірукоў.

Да рэгіянальных навуковых даследаванняў адносяцца таксама шырокараразгорнутая экалагічныя даследаванні. Для Гомельшчыны, якая адчувае асноўны цяжар наступстваў чарнобыльскай аварыі і якая мае акрамя таго шмат шкодных вытворчасцей, праблема забруджаных тэрыторый выйшла на першы план. Даследаванні па гэтай праграме носяць фрагментарны характар – яны датычацца асобных бакоў і аспектаў. Акрамя таго, навуковыя установы па дадзенай тэматыцы размяшчаюцца, у асноўным, у Мінску. Выкананне разавых навуковых праектаў у рэгіёне па асобных аспектах экалагічных даследаванняў дазваляе часцей за ёсё толькі канстатаваць праблему, а не распрацоўваць алгарытм пераадолення неспрыяльнай сітуацыі. Рашэнне праблемы звароту ў вытворчасць забруджаных тэрыторый патрабуе комплекснага падыходу, які можа быць рэалізаваны шляхам сканцэнтравання ў адной установе навуковых даследаванняў па самым шырокім спектры экалагічных праблем. У сувязі з гэтым намі было пропанавана адкрыць пры універсітэце Навукова-даследчы інстытут экалогіі. Гэта пропанава атрымала падтрымку Міністэрства адукацыі, і такі інстытут ужо адкрыты. Наперадзе вялікая работа па арганізаціі дзейнасці іншыя ініцыятывы і каардынацыі экалагічных даследаванняў, якія праводзяцца ў іншых арганізацыях.

Варта асабна выдзеліць даследаванні па гісторыі і культуры Гомельшчыны. Гэтыя работы фінансуюцца з мясцовага бюджету аблвыканкама, дзяржбюджету Міністэрства

адукацыі, а таксама з іншых крыніц. Вывучэнне гісторыі і культуры роднага краю вядзеца комплексна, з выдзяленнем наступных напрамакаў: фальклорнага, лінгвістычнага, гістарычнага, этнографічнага і краязнаўчага. За мінулы год па культурна-гістарычнай тэматыцы апублікавана 8 манаграфій і кніг, больш 10 работ выдадзены да выдання. У супрацоўніцтве з Рэчыцкім гарвыканкамам прадоўжаны работы па вывучэнню творчай спадчыны выдатнага вучонага-славіста, ураджэнца г.Рэчыцы М.В.Дойнар-Запольскага. У мінулы годзе быў выдадзены зборнік артыкулаў "Даследчык гісторыі тэхналогіі" М.В.Дойнар-Запольскі", завершана падрыхтоўка да друку бялібліяграфічнага даведніка пра вучонага, праведзена навукова-археалагічная апрацоўка архіўнага рукапісу Доўнар-Запольскага "Гісторыя Беларусі" і падрыхтаваны да выдання зборнік фальклорнага матэрыялу па рэчыцкаму рэгіёну.

Выніковасць навуковых даследаванняў, якія праводзяцца ва ўніверсітэце, дастаткова высокая. За 2000 год выдадзена 25 манаграфій і кніг, а таксама 8 падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў з грыфам міністэрства і ведомстваў. Усяго за апошнія 5 гадоў ва ўніверсітэце выдадзена больш 70 манаграфій і каля 40 падручнікаў. Летасць ГДУ быў ініцыятарам і ўдзельнікам 23 канферэнцый рознага ўзроўню, выдадзена 16 зборнікаў навуковых прац.

На сённяшні дзень універсітэт падтрымлівае ў дзеянні 39 патэнтаў (з іх 11 у Расіі), многія распрацоўкі ўкараняюцца ў вытворчасць. У 2000 годзе ўкаранена 12 навукова-тэхнічных распрацовак. Аб'ектамі ўкаранення з'явіліся: лазерныя тэхналогіі і аbstяляванне для іх ажыццяўлення; тэхналогія атрымання камбінаваных вырабаў з керамікі, шкла і палімераў; інфармацыйныя тэхналогіі; геалагічныя праекты абароны паверхневых і грунтовых вод ад забруджвання, методыкі ацэнкі эканамічнай дзейнасці прадпрыемстваў і інш. Актыўная работа па канструяванню і вырабу лазернага аbstялявання вядзеца ўтворчым падпрыемствам "Сучасныя лазерныя тэхналогіі" (кіраунік А.Ц. Малашчанка).

У 2000 годзе ГДУ выступіў ініцыятарам і арганізаторам 24 канферэнцый рознага ўзроўню, усяго ж за 5 гадоў ва ўніверсітэце праведзена каля 80 канферэнцый.

ГДУ падтрымлівае творчыя сувязі з шэрагам навуковых арганізацый блізкага і далёкага замежжа: Інстытутам фундаментальных і прыкладных

кафедры ў камплектаваны выпускнікамі ГДУ. Ва ўніверсітэце налічваецца 6 Саветаў па абароне дысертаций па 8 спецыяльнасцях, з іх 2 – Савет па эканамічных спецыяльнасцях і Савет па экалогіі – пачалі свою работу ў 2000 годзе. Эфектыўна працуе доктарскі Савет (спецыяльнасць – матэматычная логіка, алгебра і тэорыя лічбаў), які ўзначальвае прафесар Л.А.Шамяткоў. За 5 гадоў на пасяджэннях Савета абаронена 16 дысертаций, з іх 4 – доктарскіх. Усяго за 5 гадоў у Саветах па абароне дысертаций ГДУ абаронена 60 дысертаций, з іх больш паловы абаранілі супрацоўнікі іншых арганізацый.

Калі звярнуцца да лічбаў падрыхтоўкі кадраў вышэйшай кваліфікацыі ва ўніверсітэце, то яны выглядаюць наступным чынам. У 2000 г. супрацоўнікамі і аспірантамі ГДУ абаронены 3 доктарскія і 18 кандыдацкіх дысертаций. Доктарскія дысертациі абаранілі: С.М.Курылкіна, В.А.Мядзведзеў і У.М. Семянчук. Усяго за 5 гадоў ва ўніверсітэце абаронена 13 доктарскіх (амаль палова ўсіх дактароў навук у ГДУ) і 69 кандыдацкіх (прыкладна чвэрць кандыдацкага корпуса) дысертаций.

На сённяшні дзень універсітэт падтрымлівае ў дзеянні 39 патэнтаў (з іх 11 у Расіі), многія распрацоўкі ўкараняюцца ў вытворчасць. У 2000 годзе ўкаранена 12 навукова-тэхнічных распрацовак. Аб'ектамі ўкаранення з'явіліся: лазерныя тэхналогіі і аbstяляванне для іх ажыццяўлення; тэхналогія атрымання камбінаваных вырабаў з керамікі, шкла і палімераў; інфармацыйныя тэхналогіі; геалагічныя праекты абароны паверхневых і грунтовых вод ад забруджвання, методыкі ацэнкі эканамічнай дзейнасці прадпрыемстваў і інш. Актыўная работа па канструяванню і вырабу лазернага аbstялявання вядзеца ўтворчым падпрыемствам "Сучасныя лазерныя тэхналогіі" (кіраунік А.Ц. Малашчанка).

У 2000 годзе ГДУ выступіў ініцыятарам і арганізаторам 24 канферэнцый рознага ўзроўню, усяго ж за 5 гадоў ва ўніверсітэце праведзена каля 80 канферэнцый.

ГДУ падтрымлівае творчыя сувязі з шэрагам навуковых арганізацый блізкага і далёкага замежжа: Інстытутам фундаментальных і прыкладных

(ЗАКАНЧЭННЕ НА 2-Й СТАР.)



На здымку: загадчык кафедры вышэйшай матэматыкі дацэнт У.М.СЕМЯНЧУК у час абароны доктарскай дысертациі на спецыялізаваным Савеце пры ўніверсітэце.

Фота У.ЧЫСЦІКА

З ЧУНАТАРОДАЙ!

За шматгадовую актыўную навукова-даследчую работу Грамадзай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь узнагароджаны кандыдат эканамічных навук, дацэнт, загадчык кафедры эканамічных тэорый нашага ўніверсітэта САРВІРАЎ Барыс Уладзіміравіч.

ВІНЧУЕМ!

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты філалагічнага факультэта горача віншујуць кандыдата філалагічных навук КАПШАЙ Наталлю Пашаўлайну з кафедры рускай літаратуры з прысвоеннем ёй Прэзідымам БелВАКА звання дацэнт.

СВОБОЗ

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты геолага-геаграфічнага факультэта горача віншујуць кандыдата сельскагаспадарчых навук ЛОСІК Ніну Уладзіміраўну з кафедры геаграфіі з прысвоеннем ёй Прэзідымам БелВАКА звання дацэнт.

СВОБОЗ

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты філалагічнага факультэта горача віншујуць асістэнта кафедры рускай літаратуры ЦЫБАКОВУ Святлану Барысаўну (навуковы кіраунік – д.ф.н., прафесар І.Ф.Штайнер) з паслядоўнай абаронай дысертациі (дарэчы, першай на Гомельшчыне дысертациі па тэорыі літаратуры) на атрыманне вучонай ступені кандыдата філалагічных навук.

У ГОНАР 2000-ГОДЗЯ ХРЫСЦІЯНСТВА

У абласным драмтэатры адбыліся ўрачыстасці, прысвечаныя святы Ражства Хрыстова і 2000-годдю хрысціянства.

Са шчырымі словамі віншавання і найлепшых пажаданняў у наступлішых новых стагоддзі і тысячагоддзі да ўдзельнікаў урачыстасцей з'яўрнуліся старшыня аблвыканкама М.Р.Вайцянкоў і архіепіскап

Гомельскі і Жлобінскі Арыстарх.

Групе свяшчэннаслужыцеляў, работнікаў органаў улады, прамысловасці, адукацыі і культуры, якія прысутнічалі на свяце, М.Р.Вайцянкоў уручыў высокі ўзнагароды – памятныя знакі "2000 год хрысціянству". Гэтая ўзнагарода зацверджана рашэннем нацыянальнага архі-

міта па падрыхтоўцы і сустрэчы трэцяга тысячагоддзя і святкаванню 2000-годдя хрысціянства.

Сярод узнагароджаных – рэктар наўгародскага архіепіскапа, заслужаны работнік адукацыі Рэспублікі Беларусь, член-карэспандэнт Беларускай акадэміі адукацыі М.В.Селькін і ганаровы рэктар ГДУ, член-карэспандэнт НАН Беларусі Л.А.Шамяткоў.

УНІВЕРСІТЭЦКАЯ НАВУКА: ГОД ЗА ГОДАМ

1968 — першая гаспада-
гаворная тэма "Даследа-
ванне харкторыстык і
ўласцівасця палімерных
пакрыцця і плёнкаў аптыч-
нымі і спектральнымі метадамі"
была выканана ў
быльм Гомельскім педін-
стуце імя В.П.Чкалава па
заказу ІММС АН БССР.
Гадавы аб'ём склаў усяго
толькі 0,3 тыс. руб.

1969 — на базе педін-
стута быў адкрыты
дзяржуніверсітэт. Выкон-
ваўся толькі адзін гаспада-
гавор на 3,8 тыс. руб.

1970 — прыбыўшыя на
працу ў ГДУ дактары і кан-
дыдаты навук паклалі па-
чатак хуткаму развіццю
гаспадагаворных даследаван-
няў. Iх гадавы аб'ём па 10
тэмах склаў 23,6 тыс. руб.

1971 — на падставе рас-
параджэння Савета Міні-
страў БССР у ГДУ створа-
ны навукова-даследчы сект-
тар (НДС).

Колькасць гаспадагаворных
работ дасягнула 16 з
агульным гадавым аб'ёмам
на 64,8 тыс. руб.

Упершыню 3 экспанаты,
выкананыя калектывам ка-
федры фізікі цвёрдага
цела пад кіраўніцтвам пра-
фесара Д.М.Гаркунова, дэ-
манстраваліся на ВДНГ
СССР і былі ўдастоены ся-
рэбранага і двух бронза-
вых медалёў.

1972 — колькасць гас-
падагаворных тэм дасягнула
21 з агульным гадавым
аб'ёмам 161 тыс. руб.

Як знак прызнання поспе-
хаў ГДУ ў развіцці студэн-
цкай навукі на яго базе
была праведзена III Рэспуб-
ліканская студэнцкая кан-
ферэнцыя лаўрэатаў кон-
курсу навуковых работ.

1973 — аб'ём гаспада-
гаворных работ дасягнуў
224,6 тыс. руб.

Аспірант Д.Р.Лін і вы-
пускнік аспірантуры ГДУ
1972 г. Ю.М.Плескачэўскі
удаствоены прэміі Ленінскага
камсамола за навуковую
працу "Даследаванне кан-
тактных з'яў у працах
фарміравання і разбурэння
металапалімерных сістэм".
Створана першая студ-
энцкая навукова-даследчая
лабараторыя.

Універсітэт набыў першую
вылічальную машыну
"Мінск-32".

На базе ГДУ праведзена I
Рэспубліканская канферэн-
цыя па рэгіональных аса-
блівасцях беларускай мовы,
літаратуры і фальклору.

1974 — створана першая
навукова-даследчая лабара-
торыя на грамадскіх пачат-
ках. На факультэтах уве-
дзена пасада грамадскага
намесніка дэканам па наву-
ковай работе.

На базе ЭВМ "Мінск-32"
адкрытыя вылічальныя цэнтры.
Рэктар універсітэта Б.В.Бо-
куць выбраны членам-карэ-
спандэнтам АН БССР, пра-
фесар I.Ф.Харламаў — чле-
нам-карэспандэнтам АПН
СССР.

1975 — упершыню ў ву-
чэбных планах выпускаю-
чых кафедр уведзена ву-
чэбна-даследчая работа студ-
энтаў (ВДРС).

ГДУ стаў арганізатарам
Усесаюзнага алгебраічнага
сімпозіуму і Усесаюзной на-
рады па агульна-лінгвістыч-
наму атласу.

1976 — супрацоўніцтва
ГДУ з Аб'яднаным інсты-
тутам яздерных даследаван-
няў (г.Дубна) і Інстытутам
фізікі АН БССР дазволіла
стварыць на базе кафедры
тэарэтичнай фізікі Бела-
рускі навуковы цэнтр па

НА ПЕРАДАВЫХ ПАЗІЦЫЯХ

(ЗАКАНЧЭННЕ.
ПАЧАТАК НА 1-Й СТАР.)

проблем Польскай акадэміі навук, Аб'яднаным інстытутам яздерных даследаванняў (г.Дубна), Вышэйшай тэхнічнай школай у г.Кілі (Германія), Моўным Цэнтрам Брасхауз (Вялікабрытанія), Янч-жоўскім універсітэтам, Сючжоўскім педагогічным універсітэтам (КНР), Беластоцкім політэхнічным інстытутам (Польшча), Аверньскім універсітэтам (Францыя), Электрамагнетычнай лабараторыяй Хельсінскага тэхнала-

гічнага універсітэта (Фінляндія), Балтыскім універсітэтам (Шве-
цыя), Украінскім дзяржаўным на-
вукова-даследчым інстытутам ар-
хіўнай справы і документазнау-
ства (г.Кіев, Украіна), Бранскім дзяржаўным педагогічным уні-
версітэтам (Расія), НДІ "Зеніт" (г.Масква, Расія) і інш.

Наши вучоныя прымаюць
удзел у распрацоўцы праектаў
міжнародных праграм, у прыват-
насці, INTAS.

Актыўна прыцягваюцца да
навуковой дзеянасці студэнты.

Штогод праводзяцца студэнцкія
навуковыя канферэнцыі з публі-
кацыяй тэзісаў лепшых дакла-
даў. Акрамя таго, студэнты выс-
тупаюць з навуковымі дакладамі
на Міжнародных, рэспублі-
канскіх канферэнцыях як сама-
стойна, так і ў сааўтарстве з
выкладчыкамі. Далучэнне студ-
энтаў да актыўнай навукова-
даследчай работы — гэта на-
дэйны шлях узнайлення ўлас-
ных навукова-педагагічных кад-
раў і залог стабільнага развіцця.

Д.ЛІН, доктар
тэхнічных навук, прафесар,
праэрэктар па навуковой рабо-
це ГДУ імя Ф.Скарыны.

УНІВЕРСІТЭЦКАЯ НАВУКА: ГОД ЗА ГОДАМ

апрацоўцы фільмавай
інфармацыі.

Упершыню эканамічны
эффект ад укаранення за-
кончаных навуковых рас-
працовак у вытворчасць
(870 тыс. руб.) перавысіў
гадавы аб'ём гаспадагавор-
ных работ (740,4 тыс.
руб.). Упершыню пася-
джэнне Савета універсітэта,
прысвечанае вынікам НДР
за 1971-75 г.г., супра-
джалялася выстаўкай творчых
працаў прафесарска-выклад-
чыцкага саставу.

За навуковыя дасягненні
прафесары У.В.Анічэнка і
I.Ф.Харламаў удастоены
урадавых узнагарод.

1977 — створана першая
галіновая навукова-даслед-
чая лабараторыя "Электра-
дынаміка складаных сістэм".

Вылічальны цэнтр папо-
ніўся новай ЭВМ ЕС-1022.

На базе ГДУ праведзена
XI міжнародная школа
маладых вучоных па фізіцы
высокіх энергій і рэзльты-
вісцкай яздернай фізіцы.

1978 — рэктару Б.Бо-
куцу прысвоена ганаровая
звязнне "Заслужаны дзея-
чнік навукі БССР".

Створана перша вучэбна-
навукова-вытворчая аб'яднанне
"ГДУ — ГКБ "Пра-
мень" — Гомельскі радыё-
завод".

Адкрылася НДЛ сістэмна-
га праграміравання пры ка-
федры матэматычных праб-
лем кіравання.

1979 — створана другое
ВНВА "Фауна Палесся"
(ГДУ — Брэсцкі дзяржаўны
педінстытут — Прыпяцкі гід-
рагеалагічны запаведнік —
ДЗПГ "Белавежская пуш-
ча").

У гонар 10-годдзя ГДУ
зацверджаны конкурс на
лепшую навуковую працу і
Ленінскія (пазней Скары-
наўскія) чытанні. Першымі
лаўрэатамі сталі прафе-
сары У.В.Анічэнка, М.В.На-
вучыцель, Б.П.Савіцкі,
Л.А.Шамяткоў і дацэнт
А.М.Сердзюкоў.

1980 — адкрыта першая
ва універсітэце проблемная
НДЛ фізіка-хімічнай ме-
ханікі працэсаў трэння і
другая галіновая НДЛ міне-
ральна-сыравінных рэсур-
саў БССР.

Створана трэцяе ў ГДУ
ВНВА "ГДУ — Упраўленне
геалогіі Савета Міністраў
БССР".

Рэктар універсітэта Б.В.Бо-
куцу выбраны сапраўдным
членам АН БССР, прафесар
Л.А.Шамяткоў — яе членам-
карэспандэнтам.

На базе ГДУ прайшла
Усесаюзная канферэнцыя
"Удасканаленне метадаў вы-
мірэння, аналізу, прагназі-
равання і планавання пра-
дукцыйнасці працы".

1981 — аб'ём НДС склаў
1803,5 тыс. руб., экана-
мічны эффект ад укаранен-
ня распрацовак у вытвор-
часць — 3047,5 тыс. руб.

99 студэнтаў адзначаны
медалямі, дыпломамі і гра-
матамі на міжнародных,
усесаюзных і рэспублі-
канскіх выстаўках, канфе-
рэнцыях, конкурсах.

Доктарскую дысертацыю
абараніў дацэнт В.П.Стаў-
роў — будучы намеснік
міністра вышэйшай і ся-
рэдняй спецыяльной адука-
цыі БССР.

1982 — створана служ-
ба стандартызацыі і метра-
лагічнага забеспечэння на-
вучальнага працэсу і наву-
ковых даследаванняў.

На высокую ступень узня-
та супрацоўніцтва з ака-
дэмічнымі навуковыми аргані-
заціямі.

ТАКІМ БЫЎ ПАЧАТАК

Не ведаю, хто падказаў пер-
шаму рэктару нашага універсітэта
У.А.Белому, чым ён кіраваўся,
але добра памятаю, як Уладзімір
Аляксееўіч выклікаў мяне да
сябе і ў катэгарычнай манеры
прапанаваў узначаліць навукова-
даследчы сектар.

Я практична нічога не ўяў-
ляў аб прадстаячай работе, у чым
шчыра прызнаўся. Аднак ад ака-
занага давер'я адмовіца не мог.

Рэктар прывёў мяне на новае
рабочае месца і паказаў на вы-
сокі стос розных документаў.
Пры гэтым сказаў: "Даю тры дні
на вывучэнне ўсіх папер, пасля
чаго пагутарым".

Ва ўстаноўлены тэрмін
Уладзімір Аляксееўіч зноў зап-
расіў мяне ў сваі кабінет і, до-
года не размаўляючы, указаў на не-
адкладную справу. Дарэчы, за-
важыў, што цяпер я пры-
канні абавязкаў начальніка НДС:
ні на што не маю права адмаў-
ляцца.

А праз некаторы час на па-
саду прадэктора па навуковой
рабоце быў назначаны д.э.н.,
прафесар М.В.Навучыцель.

Вельмі хутка мы зразумелі
галоўную стратэгічную лінію
рэктара на шляху станаўлення і
развіцця другога ў распубліцы
універсітэта — стварэнне і раз-
віццё навуковой базы тых спецыя-
льнасцей і спецыялізацый, па

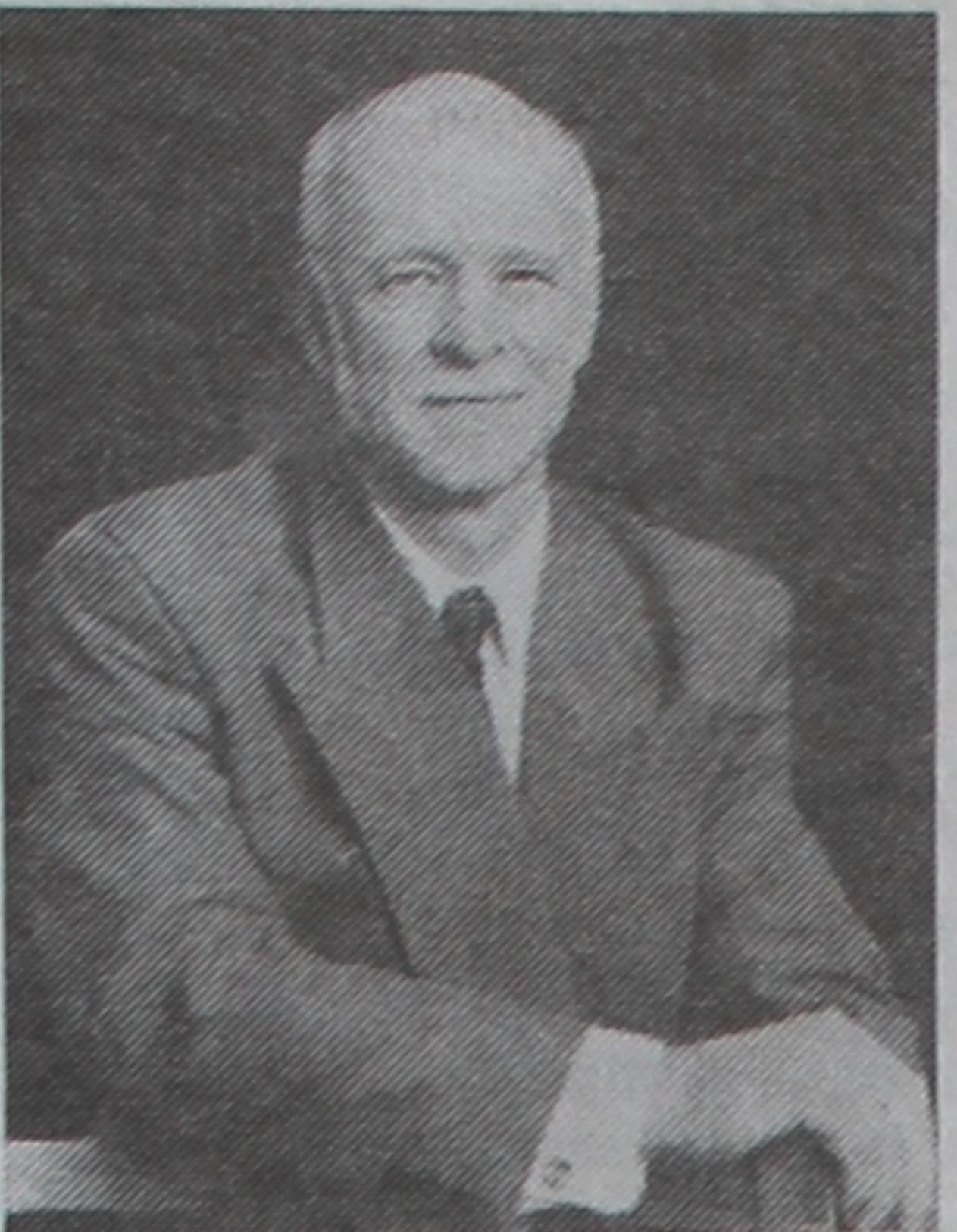
якіх трэба рыхтаваць самых за-
птараваных спецыялістаў. Вось
чаму на кафедры пачалі актыў-
на запрашаныя вопытнейшыя дак-
тары і кандыдаты навук практич-
на з усяго Савецкага Саюза. І
кожны з іх, прыехаўшы на працу
у наш універсітэт, натуральна,
уносіў склад свой уклад, сваё ба-
чанне перспектывы, нарашце, свае
інтарэсы і амбіцыі. Разам з тым
адкрыліся новыя магчымасці для
устаноўлення і ўмацавання твор-
чых сувязей ГДУ з іншымі навуковы-
мі, навучальными і вытворчы-
мі арганізацыямі. Гэта дало
адчувальны штуршок для раз-
віцця гаспадарча-дагаворной на-
вуковой дзеянасці, хаця неабход-
на было пераадолець шмат раз-
настайных цяжкасцей, у тым ліку
звязаных з бюрократычнай вала-
кітай і іншымі заганамі тагачас-
най рэчаіснасці.

Па абавязках начальніка НДС
мне даводзілася прысутніца на
пасяджэннях рэктарата, Савета
універсітэта і спазнаць тყыа
методы і прыёмы, якімі карыстаўся
рэктар пры вырашэнні розных
прыганенняў. Часта, ад'ядздаючы ў
камандзіроўкі ў Мінск або Мас-
кву, ён браў мяне з сабой для вы-
вучэння волыту работы НДСаў
іншых ВНУ, для наладжвання
рэзонару віду сувязяў і інш. Пры
гэтым У.А.Белы даваў на руки
чыстыя фірменныя бланкі универ-

сітэта за сваім подпісам і пячат-
ку для экстранага афармлення
пісьмаў. Такі давер, зразумела,
надаваў асаблівую адказнасць і
чыста чалавече жаданне выкон-
ваць работу выключна добра-
сумленна і акуратна.

З самага пачатку сумеснай

УНІВЕРСІТЭЦКАЯ НАВУКА: ГОД ЗА ГОДАМ



— Валерый Анатольевич, давольце ад чытачоў нашай універсітэцкай газеты павіншаўца Вас з паспяховай абаронай дысертацыі.

— Вялікі дзякую! Жадаю выказаць вялікую падзяку ўсім тым, хто дапамагаў мене, і перш за ёсё калектыву кафедры фізічнага выхавання і спорту.

— Як называецца ваша дысертацыйная праца і чаму яна прысвеченая?

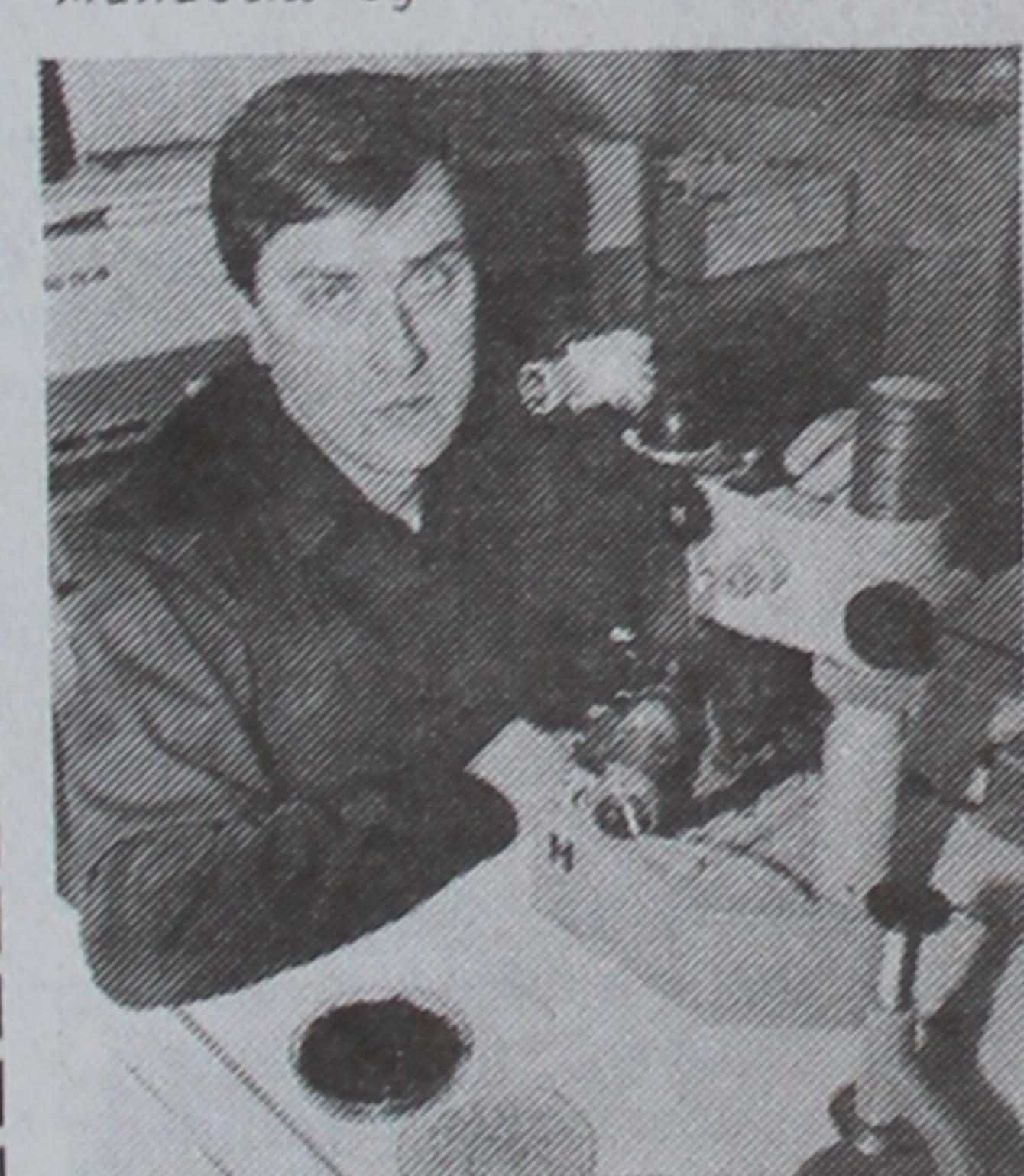
— “Тэарэтыка-метадычныя асновы аздараўлення школьнікамі фізічнай культуры і спорту ва ўмовах радыяцыйнага забруджвання асяроддзя”, а прысвеченая праца распрацоўцы сістэмы фізічнага выхавання школьнікамі з аздараўленчай накіраванасцю ў неспрыяльных экалагічных умовах.

— Наколькі важная гэта праца для рэгіёнаў, пацярпейшых ад чарнобыльскай катастроfy?

— У спадчыну ад савецкай сістэмы фізічнага выхавання нам засталася накіраванасць на раз-

УПЭЎНЕННЫЯ КРОКІ МАЛАДЫХ

У новае стагоддзе і трэцяе тысячагоддзе маладыя наўкоўцы універсітэта Аляксей Федарцоў і Уладзімір Гайшун уваішлі з выдатнымі творчымі здабыткамі, якія ацэнены па вартасці. У канцы мінулага 2000 года яны былі ўдостоены прэмii Гомельскага абласнога выканачага камітэта для падтрымання найбольш таленавітых маладых вучоных і спецыялістаў. Аляксей — у



Уладзімір Гайшун працуе наукоўым супрацоўнікам праблемнай наукоў-даследчай лабараторыі перспектыўных матэрыялаў. Наш універсітэт, яго фізічны факультэт, аспірантура, якія Уладзімір выдаўна закончыў, выявілі яго на шырокую наукоўную дарогу.

Галіна наукоўых інтарэсаў У.Гайшуна ўключае ў сябе распрацоўку і даследаванне ўласцівасцей новых матэрыялаў і тэхналогій, у прыватнасці, люмінісцыйных пігментаў для абароны каштоўных папер і іншых аб'ектаў ад падробкі, квартавага гель-шкла, легіраванага рэдкоземельных элементамі для атрымання аптычных узмацнільнікаў, якія выкарыстоўваюцца ў валаконно-аптычных лініях сувязі, а таксама стабілізаваных калойдных сістэм на аснове дыяксіда крэмнію для канчатковай металаграфічнай паліроўкі розных вырабаў на прадпрыемствах электроннай і аптычнай прымеславасці.

Навуковыя распрацоўкі У.Гайшуна вядомы і далёка за межамі Беларусі. Яго не аднойчы запрашалі для правядзення сумесных работ у якасці даследчыка ў Інстытуце нізкіх тэмператур і структурных даследаванняў Польскай акадэміі наукаў (г. Вроцлаў).

Шмат новых ідей, планаў маладому даследчыку даюць канферэнцыі рознага ўзроўню, у якіх Уладзімір стараеца прымаць самыя актыўныя ўдзел. Іх на яго

Гомельскі ўніверсітэт

У канцы мінулага года на пасяджэнні вучонага Савета па абароне доктарскіх дысертацый Акадэміі фізічнага выхавання і спорту ў г. Мінску была бліскуча абаронена дысертацыя на атрыманне вучонай ступені доктара педагогічных наукаў даследчыкам кафедры фізічнага выхавання і спорту нашага ўніверсітэта Валеруем Анатольевічам Мядзведзевым. Эта першая доктарская дысертацыя ў галіне спорту, абароненая выкладчыкам ГДУ.

Пропануем уваже чытачоў гутарку з В.А.Мядзведзевым.

НА СЛУЖБЕ ЗДАРОЎЮ

віцё фізічнай падрыхтаванасці. Справа ў тым, што калі мы маем справу з абсалютна здаровымі школьнікамі, то ў гэтым плане, сапрауды, фізічнай падрыхтаванасць адигрывае вельмі вялікую ролю. Але ў рэгіёнах, пацярпейшых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, практична няма здаровых дзяцей, і тут вельмі важна аздараўленчая накіраванасць фізічнага выхавання. У першую чаргу нам неабходна паднімць функцыянальныя магчымасці арганізма дзіцяці, а ўжо затым пачынаць развіваць рухальныя магчымасці і фізічную падрыхтаванасць.

— Як хутка вынікі вашай дысертацыйной працы будуть укаранёны ў навучальныя працэсы у школах?

— Ужо зараз на факультэце фізічнай культуры чытаеца лекцыяны курс будучым настаўнікам фізічнай культуры з тым, каб яны маглі ўкараняць вынікі нашых даследаванняў у практику.

— А ці ёсць перспектывы вашай работы ў будучым, не думаю, што магчыма паставіць кропку ў гэтым накірунку даследаванняў?

— Безумоўна, нам трэба выкарыстоўваць усе сродкі і методы фізічнага выхавання для таго, каб умацаваць здароўе падрастаюча-

га пакалення, пачынаючы з дзіцячага садка.

Здароўе — гэта нацыянальнае багацце і ў гэтым накірунку мы будзем працягваць працу і далей.

— А як Вы ацэньваеце выступленне беларускіх спартсменаў на XXVII-х летніх Алімпійскіх гульнях і Ваш прагноз на будучыні?

— На мінулых Алімпійскіх гульнях нацыянальныя каманды Беларусі выступілі значна лепш, чым на перадапошніх у Атланце.

Але рэзерваў у нас яшчэ дастаткова. І ў першую чаргу мне хацелася б звярнуць вашу ўвагу на то, што масавасць нараджае майстэрства. Але тое становішча фізічнага здароўя, якое мы назірамае ў дзяцей і падлетькай, не дазваляе различваць, што ў найбліжэйшы час спартсмены вышэйшай кваліфікацыі атрымаюць належны рэзерв. Неабходна тэрмінова ўзнімаць дзіцячы спорт, умацоўваць матэрыяльна-тэхнічную базу, а ўжо затым развіваць спорт вышэйших дасягненняў.

— Жадаю Вам творчых поспехаў і моцнага здароўя ў наступішым годзе.

Пытанні задаваў суддзя Вышэйшай Нацыянальнай катэгорыі, наш спартыўны аглядальнік Віктар МАРЧАНКА.

намінаціў за выкананне прыкладных распрацоўак, Уладзімір — за ўдзел у выкананні дзяржаўных і рэгіянальных наукоў-тэхнічных праграм.

Гэты поспех, канешне, не выпадковасць, а

заканамернасць, бо ёсць у іх і дапытлівы розум,

і даследчыцкі талент, і вялікае жаданне пастанянага самаудасканалення, новых наукоўых пошукаў.

згадзіўся. Вынікам гэтага сумеснага праекта было прыстасаванне, для якога Аляксеем быў распрацаваны прынцыпавая схема, бібліятэка функцый і камплект канструктарскай документацыі. У адпаведнасці з за-ключаным ліцензійным дагаворам яна была перададзена Гомельскаму шматпрофільному прадпрыемству “Шлях”, дзе ў кароткія

даўжыні быў вытворчыцца. Цяпер А.Федарцоў працуе над новым пакаленнем апаратура-праграмных сродкаў адладкі, заснаваных на навейшай элементнай базе і новых методах праектавання з выкарыстаннем праграмной логікі.

Малады даследчык паспяхова за-кончыў аспірантуру нашага ўніверсітэта па спецыяльнасці “Вылічальныя машыны, комплексы, сістэмы і сеткі”. За гады вучобы ў ёй ім была апублікавана 21 работа як у айчынных, так і ў замежных наукоў-тэхнічных выданнях — у Беларусі, Расіі, Латвії, ЗША.

А.Федарцоў аформлены і пададзены дзве заруки на атрыманне патэнта Рэспублікі Беларусь і адна — Расійскай Федэрацыі.

Аляксей — актыўны ўдзельнік многіх рэспубліканскіх, міжнародных наукоў-тэхнічных канферэнций, свае распрацоўкі дэманстраваць на абласніх і рэспубліканскіх выставках. За актыўны ўдзел у выстаўцы “БелПромЭкспо-2000” ён атрымаў падзяку ад міністра адукацыі нашай краіны, удастоены таксама права атрымання стыпендіі ўрада Рэспублікі Беларусь.

На здымках: Уладзімір Гайшун (злева) і Аляксей Федарцоў.

Фота У.Чысціка.

На здымках: Уладзімір Гайшун (злева) і Аляксей Федарцоў.

Фота У.Чысціка.

На здымках: Уладзімір Гайшун (злева) і Аляксей Федарцоў.

Фота У.Чысціка.

На здымках: Уладзімір Гайшун (злева) і Аляксей Федарцоў.

Фота У.Чысціка.

На здымках: Уладзімір Гайшун (злева) і Аляксей Федарцоў.

Фота У.Чысціка.

УНІВЕРСІТЭЦКАЯ НАВУКА: ГОД ЗА ГОДАМ

тарскіх і 15 кандыдацкіх дысертацый.

Падпісаны дагаворы аб супрацоўніцтве з двума універсітэтамі КНР.

1993 — распрацоўніцтвом Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь НДС ГДУ аднесены да I катэгоріі па аплаце працы.

Абаронена 3 доктарскія і 14 кандыдацкіх дысертацый.

1994 — ГДУ прыняты ў праграму Еўрапейскага суплоўніцтва ТЭМПУС.

Падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве з універсітэтам і дэпартаментам психалогіі г. Піза (Італія).

1995 — упершыню была прададзена ліцензія на вынаходніцтва Лідскаму заводу “Оптык”.

На базе ГДУ праведзена Міжнародная канферэнцыя “Алгебра і кібернетыка”, прысвечаная памяці акадэміка С.А.Чуніхіна.

Падпісаны контракт па праграме ТЭМПУС, створаны Франк-Беларускі інстытут кіравання.

1996 — наукаўская дзея-насць ажыццяўляецца па 12 важнейшых наукоўых напрамках. Дзея-насць 4 спецыялізаваныя Саветы па абароне дысертацый па 5 спецыяльнасцях.

Прафесар А.М.Сердзюкоў выбраны членам-карэспонденцам НАН Беларусі.

1997 — абаронена 6 доктарскіх і 18 кандыдацкіх дысертацый.

На выстаўцы “Белвузна-ка-97” дэманстравалася 5 экспанатаў ГДУ.

Падпісаны дагавор аб супрацоўніцтве з наукоўскай вышэйшай школай зямлі Нідэрзакін (ФРГ) у галіне адукацыі.

1998 — універсітэт паспяхова прайшоў дзяржаўную атэстацию. Атэстацыйная камісія ўступіла ў хадайніцтва аб наданні ГДУ статуса вядучай ВНУ ў нацыянальной сістэме адукацыі.

Ва ўніверсітэце сфарміравалася 10 буйных наукоўых школ пад кіраўніцтвам дактароў наукаў, прафесараў Л.А.Шамяцкі, А.М.Сердзюкоў, Д.Р.Ліна, І.М.Мельнічэнкі, М.В.Максіменкі, І.В.Максімія, Л.М.Сапегіна, М.В.Навучыцеля, У.В.Анічэнкі, І.Ф.Харлама-ва, І.Ф.Штэйнера.

1999 — за заслугі ў галіне развіцця адукацыі і наукоўскай дзея-насці ГДУ ўзнагароджаны Ганаровым дзяржаўным сцягам Рэспублікі Беларусь.

Удастоены ўрадавых узнагарод: медалёў “За працоўную заслугі” — прарэктара наукоўскай рабоче прафесара Д.Р.Ліна і загадчыка кафедры МПК прафесара І.В.Максіменкі; медаля Францыска Скарыны — загадчыка кафедры беларускай мовы прафесар А.А.Станкевіч.

Адкрыты рэгіянальны Савет па абароне дысертацый па спецыяльнасцях: палітычна-економічныя і эканомічныя сістэмы і кіраванне вытворчасцю.

Праведзена 28 наукоўскіх канферэнцый, у тым ліку 7 міжнародных і столькі ж рэспубліканскіх. На трох выстаўках дэманстраваліся 22 ўніверсітэцкія экспанаты.

2000 — адкрыты спецыялізаваны Савет па абароне дысертацый па спецыяльнасці “Экология”.

Пачата выданне часопіса “Веснік Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ф.Скарыны”.

**ДА 80-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ НАРОДНАГА
ПІСЬМЕННИКА БЕЛАРУСІ ІВАНА ШАМЯКІНА**



ныя ідеалы, але нельга не паважаць Івана Пятровіча за яго шчырасць, адназначнасць жыццёвай і мастацкай пазыціі, за глыбокую веру ў чалавека і ягонае прызначэнне на зямлі.

Можа, гэта звязана з тым, што Шамякін нарадзіўся ў вёсцы Карма Добрушскага раёна. (Ён сам бачыў запіс аб нараджэнні ў метрычнай кнізе мясцовай царквы, якая славу-

рана людзі. Ён быў настаўнікам не толькі па прафесіі, але і па прызванні, тым самым працягваючы нацыянальную традыцыю, пачатую Коласам. Не змяніўся пісьменнік і пасля таго, як да яго прыйшлі заслужаныя слава і прызнанне. Гэта нястомны працаунік, які не ўяўляе свайго жыцця без пісьмовага стала. Гэта чорнарабочы яе вялікасці Літа-

сваіх калег, з якімі прыязджают у родны горад на выступленні, і ішоу па вуліцы Астроўскага. Хадзіў там з дзіўным душэўным траплятаннем. Гэта была вуліца нашага з Машай кахрання, на ёй Маша кватараўала, і я штовечар лётаў туды на спатканне".

Чаму адразу пасля школы Іван Шамякін стаў студэнтам тэхнікума будаўнічых матэрыялаў, а не філфака Гомельскага педінстытута, ён да гэтага часу не ведае. Бо ўжо тады цесна сябраваў з паэтамі Леанідам Гаўрылавым і Кастусём Кірзенкам, студэнтамі гэтай навучальнай установы, з якімі разам уваходзіў у літаб'яднанне пры газете "Гомельская праўда". Памылка была выпраўлена пасля вайны, калі малады настаўнік і пісьменнік завочна вучыцца ў Гомельскім педінстытуце. Як успамінае Іван Пятровіч, "калі першы год — 1946 — здаваў усе прадметы акуратна, то, зрабіўшыся пісьменнікам, стаў хадзіць з "хвастамі". Здаецца, уводзіны ў мовазнаўства ці штосьць падобнае, але блізкае да літаратурны, мудрагелістое, я перацдаваў разы трыв, уедлівы русак-выкладчык саромеў мяне: "Какой же вы писатель!" Увогуле з мовамі ў мяне былі нелады, у тым ліку і з беларускай". Але ж паміж нашай навучальнай установай і самім пісьменнікам засталіся вельмі блізкія і сяброўскія ўзаемадносіны. У архіве кафедры беларускай літаратуры ёсьць шматлікія фотаздымкі "літаратурных дэсантаў" на чале з І.П.Шамякіным, што кожны год прыязджалі ў ГДУ. Ганарыўся пісьменнік знаёмствам з рэкторам універсітэта, вядомым фізікам Б.В.Бокуцем: "Прыезджаючи на Гомельшчыну, я ніколі не мінаваю універсітэт... Бокуць удзяляў асаблівую ўвагу філалагічнаму факультету. Як нікто з іншых рэктораў ён рабіў Гомельскі універсітэт беларускім".

Але верыцца, што ўсе гэтыя песімістычныя ноткі ў Івана Пятровіча часовыя, бо ён па натуры аптыміст, а любоў да жыцця і працы — вызначальныя рысы яго характеристу: "Вяртайся, Іван, да літаратуры! Пачаць бы раман! Прах наш дзень... Я ж светлы пісьменнік".

БАДАЙ што самая светлая старонка ў жыцці Івана Пятровіча — Гомель і Гомельскі ўніверсітэт імя Ф.Скарыны. Будучы ўжо славутым пісьменнікам, ён пры любой нагодзе прыезджаў сюды. І вяла яго не толькі любоў да маленькой радзімы ("Што зробіш, дарагі чытач, у кожнага з нас свая слабасць, а гэтая слабасць, відаць, ёсьць ва ўсіх — пры выпадку і без выпадку сказаць хоць некалькі слоў аб родных мясцінах, аб тых лясах, дзе праішло тваё маленства, аб тых лугах, дзе ўпершыню мянташыў касу і адчуў, што пот салёны"), але і светлае, адзінае, велічнае кахранне да сваёй незабытнай Машы (Марыі Філатаўны) — "У Гомелі я не аднойчы адрываўся ад кампаніі

"Я Ж СВЕТЛЫ ПІСЬМЕННІК"

тая тым, што тут знаходзяцца няблізкія мошчы святога Іаана Кармінскага), і ўсё яго дзяяціцтва і юнацтва прайшли на ўлонні роднай прыроды. Ці не тamu назаўсёды засталіся з ім дарагі сэрцу краявіды — "вялікія лугі з густой і высокай травой і дубы на беразе Сожа". Менавіта тут ён успрыняў запавет самых дарагіх людзей — сваіх бацькоў, а гэта значыць — і запавет наўроцы: жыць так, каб не было сорамна перад людзьмі. Ягоная маці, амаль непісьменная жанчына, мела вялікае шчырае сэрца і незвычайнью дабрыню, якая ў пэўнай ступені і перадалася сыну. Ці не тamu і жыў заўсёды яе Іванька па законах сумлення, спрабуючы зрабіць і гэты сусвет крыху дабрэйшым і цяплейшым. Іван Пятровіч заўсёды шчырае спаўніў свой жыццёвы абавязак — быў добрым сынам, адданым і верным мужам, клапатлівым бацькам, адважным салдатам — прайшоў праз усю вайну ад Мурманска да Одэры.

Але заўсёды ў яго душы панавала "одна, но пламенная страсть" — пісаць, пісаць і яшчэ раз пісаць. Ён быў апантаны гэтай справай — пісаць у маленькіх прамежках паміж налётамі варожых "юнкерсаў"; калі ўсе, стомленыя і змучаныя, кідаліся падрамаць; пісаць у цяжкіх паслявяенных гады. Дзень працаваў у школе, вечарамі праводзіў паседжанні агітатараў, а ноччу, пры газніцы, пісаць. Жыў у беднасці і настачы (якая зарплата тады была ў настаўніка і тым болей медсястры!), праз вокны, палаўніна шыб у якіх замяняла гнілая фанера, а рэшта была злеплена з кавалачкаў шклі, за ноч намятала ў пакой снегу, і больш за ўсё яго было на стале, дзе ён пісаць. Апавяданні, нарысы, раманы. Ствараў, як дэміург, свой сусвет, дзе ўсё будавалася па законах праўды і справядлівасці, дзе жылі прыгожыя знешне і ўнут-

ратуры, якой ён працягвае служыць верна і безадказна. Праўда, творы пісьменніка апошніх гадоў, якія выходзяць даволі часта, усё больш прасякнуты смуткам, песімізм выразна становіцца лейтматывам новых аповесцей (згадаем толькі загалоўкі — "Сатанінскі тур", "Бумеранг", "Падзенне", "Без пакаяння", "Злая зорка"). Нялягка зараз Івану Пятровічу: памерла любая жонка, не цешицца сэрца сучасная доля нацыянальнай культуры. Як піша народны пісьменнік, "нестабільнасць, разлад жыцця ў краіне пазбаўляе людзей стымулаў да працы, нараджае дэпрэсію, абыякавасць — абы праражыць сёння. Гэта цяжкая хварoba, самая цяжкая з усіх". І далей: "Цяпер я разумею старых акцёраў. Самае страшнае — сисці са сцэны і быць заўтрымым пры жыцці".

Але верыцца, што ўсе гэтыя песімістычныя ноткі ў Івана Пятровіча часовыя, бо ён па натуры аптыміст, а любоў да жыцця і працы — вызначальныя рысы яго характеристу: "Вяртайся, Іван, да літаратуры! Пачаць бы раман! Прах наш дзень... Я ж светлы пісьменнік".

БАДАЙ што самая светлая старонка ў жыцці Івана Пятровіча — Гомель і Гомельскі ўніверсітэт імя Ф.Скарыны. Будучы ўжо славутым пісьменнікам, ён пры любой нагодзе прыезджаў сюды. І вяла яго не толькі любоў да маленькой радзімы ("Што зробіш, дарагі чытач, у кожнага з нас свая слабасць, а гэтая слабасць, відаць, ёсьць ва ўсіх — пры выпадку і без выпадку сказаць хоць некалькі слоў аб родных мясцінах, аб тых лясах, дзе праішло тваё маленства, аб тых лугах, дзе ўпершыню мянташыў касу і адчуў, што пот салёны"), але і светлае, адзінае, велічнае кахранне да сваёй незабытнай Машы (Марыі Філатаўны) — "У Гомелі я не аднойчы адрываўся ад кампаніі

сваіх калег, з якімі прыязджают у родны горад на выступленні, і ішоу па вуліцы Астроўскага. Хадзіў там з дзіўным душэўным траплятаннем. Гэта была вуліца нашага з Машай кахрання, на ёй Маша кватараўала, і я штовечар лётаў туды на спатканне".

Чаму адразу пасля школы Іван Шамякін стаў студэнтам тэхнікума будаўнічых матэрыялаў, а не філфака Гомельскага педінстытута, ён да гэтага часу не ведае. Бо ўжо тады цесна сябраваў з паэтамі Леанідам Гаўрылавым і Кастусём Кірзенкам, студэнтамі гэтай навучальнай установы, з якімі разам уваходзіў у літаб'яднанне пры газете "Гомельская праўда". Памылка была выпраўлена пасля вайны, калі малады настаўнік і пісьменнік завочна вучыцца ў Гомельскім педінстытуце. Як успамінае Іван Пятровіч, "калі першы год — 1946 — здаваў усе прадметы акуратна, то, зрабіўшыся пісьменнікам, стаў хадзіць з "хвастамі". Здаецца, уводзіны ў мовазнаўства ці штосьць падобнае, але блізкае да літаратурны, мудрагелістое, я перацдаваў разы трыв, уедлівы русак-выкладчык саромеў мяне: "Какой же вы писатель!" Увогуле з мовамі ў мяне былі нелады, у тым ліку і з беларускай". Але ж паміж нашай навучальнай установай і самім пісьменнікам засталіся вельмі блізкія і сяброўскія ўзаемадносіны. У архіве кафедры беларускай літаратуры ёсьць шматлікія фотаздымкі "літаратурных дэсантаў" на чале з І.П.Шамякіним, што кожны год прыезджаў на Гомельшчыну, я ніколі не мінаваю універсітэт... Бокуць удзяляў асаблівую ўвагу філалагічнаму факультету. Як нікто з іншых рэктораў ён рабіў Гомельскі універсітэт беларускім".

Але верыцца, што ўсе гэтыя песімістычныя ноткі ў Івана Пятровіча часовыя, бо ён па натуры аптыміст, а любоў да жыцця і працы — вызначальныя рысы яго характеристу: "Вяртайся, Іван, да літаратуры! Пачаць бы раман! Прах наш дзень... Я ж светлы пісьменнік".

БАДАЙ што самая светлая старонка ў жыцці Івана Пятровіча — Гомель і Гомельскі ўніверсітэт імя Ф.Скарыны. Будучы ўжо славутым пісьменнікам, ён пры любой нагодзе прыезджаў сюды. І вяла яго не толькі любоў да маленькой радзімы ("Што зробіш, дарагі чытач, у кожнага з нас свая слабасць, а гэтая слабасць, відаць, ёсьць ва ўсіх — пры выпадку і без выпадку сказаць хоць некалькі слоў аб родных мясцінах, аб тых лясах, дзе праішло тваё маленства, аб тых лугах, дзе ўпершыню мянташыў касу і адчуў, што пот салёны"), але і светлае, адзінае, велічнае кахранне да сваёй незабытнай Машы (Марыі Філатаўны) — "У Гомелі я не аднойчы адрываўся ад кампаніі



ДРУЖЕСКІЕ ПАРОДИИ

Эти строки рождены не лириком, а физиком, доцентом кафедры теоретической физики Валерием КАПШАЕМ ко Дню белорусской науки.

A.A.АФОНИНУ,
доценту кафедры теоретической физики, лектору курса "Термодинамика и статистическая физика"

ФАЗОВЫЕ ПЕРЕХОДЫ

Женщин тех огорчу я секретом,
Что с его появлением тают,
И не знают того, что на этом
Он двух фаз переход изучает.

B.V.АНДРЕЕВУ,
доценту кафедры теоретической физики, лектору курса "Ядерная физика"

ЯДЕРЩИК - СПОРТСМЕН

Этот физик-спортсмен так умно
После "ядерной" ядра "толкает":
По сто баксов берет за одно.
Оттом цену, конечно, снижает.

O.M.ДЕРЮЖКОВОЙ,
ассистенту кафедры теоретической физики, преподавателю курса "Теоретическая механика"

КАНОНИЧЕСКИЙ ВИД

Как "тер. мех." Дерюжкова
строга и стройна,
И вессиою так деловита,
Что сотню студентов
сразила она...
Своим привлекательным видом.

E.A.ДЕЮ,
доценту кафедры теоретической физики

DEA – DEA

С днем науки Евгения Дея
Поздравляет компания DEA.
Потому что, тут ясно всякоуму,
Инициалы у них одинаковы.

T.A.АЛФЕРОВОЙ,
ассистенту кафедры теоретической физики, весь
2000 год проработавшей по
гранту в Стокгольмском
университете

ВСЕ ЗАКОНОМЕРНО

Удивлена академия здорово,
Премии Нобеля делит которая:
Только в Стокгольм появилась
Алферова,
Премию тут же дали Алферову.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектывы завочнага, эканамічнага і фізічнага факультэтаў выказываюць глыбокае спачуванне метадысту завочнага факультэта КУРАШОВАЙ Тамары Васільеўне з выпадку напаткайшага яе гора — заўчастай смерці МУЖА, асістэнту кафедры бухуліку і АГД КУРАШОВАЙ Тацияне Міхайлаўне і студэнту фізічнага факультэта КУРАШОВУ Антону Міхайлавічу — з выпадку заўчастай смерці ўніверсітэта БАЦЬКІ.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, калектывы кафедры палітычнай сацыялогіі выказываюць глыбокае спачуванне старшаму выкладчыку ЦШКЕВІЧУ Міхailу Якаўлевічу з выпадку напаткайшага яго гора — смерці БАЦЬКІ.

Рэдактар
Уладзімір БАЛОГА

Аб'ём 1 друк. арк.

Тыраж 1.000 экз.

Заказ 52.

Падпісаны да друку 22.01.2001 г.

ЮБІЛЯРУ ПРЫСВЯЧАЕЦЦА

На гонар 80-годдзя з дня нараджэння народнага пісьменніка Беларусі, акадэміка НАН Беларусі, Героя Сацыялістичнай Працы, лаўрэата Ленінскай і Д